

invloed in jouw gemeente

een initiatief van
Stichting Lobby Lokaal en
Wallaart & Kusse Public Affairs

Lobby Lokaal
Amsterdam

Lobby Lokaal **Amsterdam**

Handboek voor de
burgerlobbyist

Inhoud

Voorwoord: Eric van der Burg	6		
Inleiding: Mara van Waveren	8		
1. Geef mij maar Amsterdam	10		
De Amsterdamse gemeenteraad	11		
In gesprek met gemeenteraadslid Sylvana Simons	16		
Verkiezingen en coalities	18		
Het college van burgemeester en wethouders	19		
Ambtenaren	20		
In gesprek met gebiedsmakelaar Marije Willems	22		
Organogram Gemeente Amsterdam	24		
In gesprek met oud-burgemeester Job Cohen	26		
In gesprek met beleidsadviseur Sywert van Lienden	28		
Stadsdelen	29		
Extra mogelijkheden	30		
In gesprek met stadsdeelbestuurder Rick Vermin	32		
2. Seizoenen in de Stopera	34		
Politieke seizoenen	35		
Begrotingscyclus	36		
In gesprek met bestuursadviseur Pier Hornstra	37		
In gesprek met gemeenteraadslid Carolien de Heer	38		
In gesprek met bestuurslid Pieter Veldhuizen	40		
Een debat organiseren kun je leren!	42		
		3. Gereedschapskist van de burgerlobbyist	46
		Leg contact met de gemeente	47
		Voer een gesprek	48
		Typ een brief	49
		Inspreken in de gemeenteraad doe je zo	51
		Organiseer een werkbezoek of een symposium	53
		In gesprek met lobbyist Nick Knoester	54
		In gesprek met politiek verslaggever Ruben Koops	57
		Gebruik sociale media	60
		Voer campagne!	61
		Campagnevoeren als kans voor de burgerlobbyist	62
		Tour door de stad	64
		Reageer op een internetconsultatie	66
		Dien een burgerinitiatief in	66
		In gesprek met politiek adviseurs Simons en Van de Wiel	68
		Acht tips voor een succesvolle lobby richting meerdere gemeenten	70
		4. Maak je eigen lobbyplan	74
		Je eigen lobbyplan in zeven stappen	79
		Het succes van de scheidsrechterslobby	80
		In gesprek met burgerlobbyist Paul Busker	85
		In gesprek met lijsttrekker Zita Pels	87
		Wie is wie in het Amsterdamse college van B&W?	90
		Wie is wie in de Amsterdamse gemeenteraad?	94

Inleiding

Mara van Waveren, Stichting Lobby Lokaal

Soms heb je een schot voor open doel. Een kleine moeite wordt groots beloond. Na één keer inspreken op een inspraakavond na de gemeenteraadsverkiezingen stonden de punten van de nieuwe voetbalclub in Amsterdam in het collegeakkoord. Dat is nog eens een lobby!

Onneembare vesting

De meeste inwoners die iets willen veranderen in hun stad hopen en denken dat hun lobby net zo zal verlopen. Maar helaas, lobbyen is bijna nooit makkelijk of 'zo gepiept'. Het kost veel tijd. Het lijkt soms alsof de gemeente een onneembare vesting is, waar niemand zit te wachten op jouw verhaal.

We zullen ook zeker niet beweren dat lobbyen makkelijk is of altijd lukt. Wel heeft het altijd zin om voor je belang op te komen. Als jij een goed idee hebt of een probleem in je omgeving ziet, sta op en ga ermee aan de slag.

Burgerlobbyist

Je kan wel wachten op nieuwe verkiezingen om politieke partijen te wijzen op de dingen die beter kunnen en moeten, maar waarom zou je maar één keer in de vier jaar invloed uitoefenen op de koers van jouw stad?

Je hebt jezelf waarschijnlijk nog nooit als lobbyist gezien, maar wij zien in jou een potentiële burgerlobbyist. Bedenk eens hoeveel je weet over het onderwerp waar je je mee bezighoudt en hoe interessant jouw verhaal is voor mensen in het lokale bestuur. En denk ook eens aan jouw eigen netwerk; alle mensen die je al kent in je eigen stad. Die willen jou vast ook helpen om jouw verhaal te vertellen.

Laat de moed niet zakken

In dit boekje geven wij je tips. Het is een handreiking waarin we je vertellen hoe de gemeente in elkaar zit. We nemen je mee in de seizoenen die de Stopera kent en laten zien op welke momenten je in actie moet komen. Daarnaast hopen we je te enthousiasmeren met verhalen en voorbeelden van mensen die je voor zijn gegaan.

Het belangrijkste is niet hoe je het doet, maar dat je het gaat doen. Zoals Eric van der Burg al schreef: je bereikt nu eenmaal meer als je van de bank af komt, dan wanneer je erop blijft zitten. Dus laat je informeren en inspireren door dit boekje en ga vol goede moed aan de slag met je lobby!

“Als raadslid moet je geen uithangbord zijn voor welke goedbedoelde lobby dan ook.”

Sylvana Simons is sinds maart 2018 gemeenteraadslid voor Bij1 in Amsterdam. “Heel bijzonder om op een andere manier kennis te maken met de stad die ik al zo goed ken. Als ik op straat loop, kijk ik anders om mij heen. Ik zie ineens de beslissingen die achter een gebouw liggen of ik vraag me af waarom is dit plein eigenlijk op deze manier ingericht.”

Ze beschrijft haar eerste weken in de Amsterdamse raad treffend. “Ik vergelijk het met een brugklasser die voor het eerst naar de middelbare school gaat en eigenlijk alles moet uitvinden: waar het toilet is, wie is de conector en wie kan ik welke vraag stellen.” Het duurt even voor je je weg hebt gevonden. “Ik heb vanmorgen een uur besteed aan het uitvogelen wie de politiek assistent van een bepaalde wethouder is.”

Favoriete raadsinstrumenten heeft het raadslid al wel, namelijk schriftelijke en mondelinge vragen. “Met schriftelijke vragen kun je de diepte in. Je stelt vragen en dan gaat de wethouder op zoek naar de antwoorden. Dan duurt het vaak nog wel één à twee raadsvergaderingen voordat je de antwoorden hebt, maar dan krijg je wel gedegen antwoorden. Bij een actualiteit kan een raadslid juist mondelinge vragen inzetten; je kunt ze gelijk stellen en direct antwoord krijgen.”

Sylvana Simons vindt het belangrijk om in debatten goed beslagen ten ijs te komen. Burgerlobbyisten kunnen daarbij helpen. Sylvana: “Ik denk dat lobbyen op zich heel erg goed en verstandig is. Het is voor raadsleden onmogelijk om overal van op de hoogte te zijn, alles goed in de gaten te houden en goed onderzoek te doen. Dus wij hebben er veel aan als mensen bij ons komen met kant-en-klare rapporten en cijfers. Dat zie ik allemaal wel als ter kennisname. Ik vind niet dat je als raadslid een uithangbord moet zijn voor welke goedbedoelde lobby dan ook. Je moet altijd zorgen dat je de informatie uit meerdere plekken haalt en dan zelf een oordeel velt.”

Raadsleden krijgen wel veel post. Sylvana probeert alle binnenkomende berichten te lezen en snel te beslissen wat zij met de verzoeken gaat doen. “Er zit veel mail tussen waarvan ik al snel kan concluderen ‘daar kunnen wij niks mee’. En dat is best wel eens lastig omdat ik vind dat je voor iedere burger er moet zijn. Dat is helaas niet te doen”, zegt Sylvana. “Het verkiezingsprogramma is daarom leidend. In ons geval zijn de thema’s duidelijk: Gelijke mensenrechten voor iedereen, ook voor ongedocumenteerden, het wegnemen van kansenongelijkheid op de woningmarkt, de arbeidsmarkt en in het onderwijs. Ook ligt onze focus op dekolonisatie van de openbare ruimte en het onderwijs. Ons eigen DNA.”

Brief naar één of meer raadsleden

Je kunt er ook voor kiezen om jouw brief niet naar de hele raad, maar slechts naar één of een paar politici te sturen. Politici zijn vaak geïnteresseerd in informatie waarmee zij hun eigen standpunt kunnen onderbouwen of waarmee ze een voorsprong krijgen in het debat met hun collega's. Voor politici is het namelijk belangrijk om aan de mensen die op hen gestemd hebben te laten zien wat ze doen.

Geef in je mail daarom duidelijk aan met wie je jouw informatie nog meer gedeeld hebt. Als jouw onderwerp aansluit bij de interesse van de politicus en je jouw inbreng alleen met haar deelt, dan voelt zij zich sneller geroepen om je hiermee te helpen.

Langs de partijlijn

Soms heeft het zin om een specifieke partij te benaderen, ook als je zelf geen lid bent van die partij. Vraag gewoon of je eens langs mag komen in de fractievergadering. Die is vaak op maandag of dinsdag, vlak voor de raadsvergadering. Daarnaast kun je ook partijbijeenkomsten of politieke cafés bezoeken. Vooral in de maanden voorafgaand aan de verkiezingsperiode kan het interessant zijn om eens een afspraak te maken. Dan zijn de politieke partijen vaak op zoek naar goede ideeën voor in hun verkiezingsprogramma.

Spreek in

Als inwoner heb je ook de mogelijkheid om zelf te spreken tijdens een vergadering. Maak hier dan ook gebruik van! Je moet je van te voren wel even aanmelden bij de griffier. Dit kan tot 24 uur vóór aanvang van de commissievergadering.

Je krijgt meestal drie minuten spreektijd, dus zorg dat je daar binnen blijft. Houd het verhaal dicht bij jezelf, spreek duidelijk en stel bijvoorbeeld een vraag waar de raad of het college op kan reageren.

Inspreken in de gemeenteraad doe je zo

Door Cas Bool en Josien Pieterse van Framers Framed.

Afgelopen jaren hebben Cas en Josien ervaring opgedaan met het inspreken in de gemeenteraad. Als betrokken bewoners zette zij zich in voor de bouw van een duurzaam pand in Amsterdam, als directeurs van Framers Framed zetten zij zich in voor kunst en cultuur.

Inspreken, hoe werkt dat eigenlijk?

Het onderwerp dat je onder de aandacht wil brengen bij de Amsterdamse gemeenteraad wordt voorbesproken in commissievergaderingen. Dat is ook de plek waar je kan inspreken. Zorg, onderwijs, ruimtelijke ordening, cultuur; alle onderwerpen worden besproken in verschillende commissievergaderingen. Kijk dus op de website van de gemeente welke commissie bij jouw onderwerp past. Je moet je wel van te voren aanmelden als inspreker. Dit kan gemakkelijk via de website van de gemeente.

Vorbereiding

Bereid je goed voor. Je hebt maar drie minuten om je verhaal te doen en krijgt geen uitloop. Schrijf je verhaal daarom uit en lees het meerdere keren hardop voor, met een timer erbij. Kort je verhaal in als het te lang is. Belangrijk is dat het een afgerond verhaal is en je binnen de beschikbare tijd tot je eindconclusie kan komen.

Neem meerdere uitgeprinte kopieën mee. Niet alleen voor jezelf, maar ook om na afloop uit te delen aan geïnteresseerde raadsleden. Zij kunnen het later nalezen en bespreken in hun fractievergadering.

Neem daarnaast iets tastbaars mee om achter te laten: een flyer of folder van je organisatie of initiatief. Zorg dat je contactgegevens vermeld staan. Mochten raadsleden later nog vragen hebben dan kunnen ze je bereiken.

Nodig voor de dag zelf zo veel mogelijk vrienden en betrokkenen uit, zodat de publieks-tribune goed gevuld is. De raadsleden zullen zien dat het probleem veel mensen raakt die de moeite nemen om naar het stadhuis te komen. Dit maakt indruk en ze zullen je niet snel vergeten.

Inspreken

Je opent je inspraak met "Geachte wethouder, raadsleden en toehoorders".

Stel jezelf voor. Wie ben je en namens wie spreek je? Spreek je namens een organisatie, als betrokkene bij een maatschappelijk initiatief of als verontruste buurtbewoner? Wat is je rol bij het probleem dat je aan de raad voorlegt? Geef ook aan wat je draagvlak is; hoe groter je achterban hoe meer gewicht de politiek aan je verhaal zal toekennen. Om de relevantie van je verhaal te vergroten kan je een citaat uit een krantenartikel verwerken in je verhaal of verwijzen naar de mening van iemand met autoriteit op dit specifieke gebied.

Las een witregel in. Praat rustig en bouw een pauze in je verhaal, zodat alle informatie even kan bezinken.

Dan komt het probleem.

Het probleem dat je wil agenderen kan je heel simpel introduceren: "Ik maak mij zorgen omdat... de gemeente van plan is bomen te kappen; de subsidie voor een speeltuinvereniging wordt stopgezet; huurhuizen te koop worden gezet, waardoor zittende huurders moeten vertrekken." Omschrijf je probleem; wat gaat er verloren als de raad niet ingrijpt?

Las een witregel in.

Dan komt het allerbelangrijkste. Leg niet alleen een probleem voor, maar kom met een oplossing. Eindig met een concrete vraag. "Hierbij wil ik de raadsleden verzoeken... om de prachtige bomenrij te sparen en daarmee het groene aanzicht van de wijk te redden; om het korten van de subsidie voor de speeltuinvereniging terug te draaien; de verkoop van huurhuizen allen te laten plaatsvinden op voorwaarde dat de zittende huurders kunnen terugkeren." Laat de raadsleden voelen dat ingrijpen noodzakelijk is omdat iets kostbaar verloren dreigt te gaan. Laat de raadsleden voelen dat zij het verschil kunnen maken om een prachtig nieuw initiatief net dat zetje te geven dat nodig is om het verschil te maken.

Tot slot: dank alle aanwezigen voor hun tijd en aandacht.

Organiseer een werkbezoek of een symposium

Na vele uren in een slecht geventileerde raadszaal met liters koffie achter de kiezen, zetten politici graag een stap buiten de deur. Nodig daarom eens een politicus uit om een kijkje te komen nemen bij jouw bedrijf, organisatie of initiatief. Het helpt natuurlijk wel als zo'n bezoek aansluit bij de actualiteit. Neemt de raad binnenkort bijvoorbeeld een besluit dat voor jou grote gevolgen heeft, nodig de raadsleden dan uit voor een kijkje in de keuken. Een gesprek met iemand voor wie het beleid gevolgen heeft, is veel indrukwekkender dan een rapport over datzelfde onderwerp.

Naast een werkbezoek zijn er nog meer manieren om politici uit de Stopera te trekken en met ze in gesprek te gaan. Denk aan het organiseren van een (verkiezings)debat, zoals het Cultuurplatform Zuidoost deed, of het organiseren van een symposium. Voor politici zijn dit mooie momenten om in contact te komen hun mogelijke kiezers en hun zichtbaarheid te vergroten. Jij kan ze wellicht een uitspraak of belofte ontlokken die jouw burgerlobby verder helpt.

Tips voor een werkbezoek

- Nodig iemand uit met een kort programma.
- Wees een beetje flexibel.
- Vraag ook vooral of de politicus in kwestie nog andere dingen wil zien of andere mensen wil spreken, zodat je je goed kunt voorbereiden.
- Maak het programma niet te vol.
- Liever een kwartier praten en drie kwartier rondwandelen, dan andersom.

Begin met lokaal lobbyen
en word burgerlobbyist
voor jouw idee of project.

een initiatief van
Stichting Lobby Lokaal en
Wallaart & Kusse Public Affairs